

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.055/2021/8.

A tanács tagjai: Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke
Dr. Bögös Fruzsina előadó bíró
Dr. Szilas Judit bíró

A felperes: felperes1
(Cím2)

A felperes képviselője: Andrékó Ferenczi Kinstellar Ügyvédi Iroda
Dr. Ferenczi Kristóf ügyvéd
(cím)

Az alperes: Gazdasági Versenyhivatal
(cím1)

Az alperes képviselője: Dr. Ay Zoltán Nándor kamarai jogtanácsos

A per tárgya: versenyügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó

fél: a felperes

A felülvizsgálni kért jogerős

határozat: Fővárosi Törvényszék 106.K.704.527/2020/21.
számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Törvényszék 106.K.704.527/2020/21. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy az alperes VJ/041-577/2017. számú végzését megsemmisíti;
- kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 417.500 (négy száz tizenhétezer-öt száz) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A 30.000 (harmincezer) forint kereseti és a 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes 2017. napján versenyfelügyeleti eljárást indított többek között a felperessel szemben. A felmerült adatok szerint a cégl és a vele egy vállalkozáscsoportba tartozó műtrágya gyártó és forgalmazó vállalkozások és egyes viszonteladó partnerei magatartásukkal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (2) bekezdés a), b), c), d) és f) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpv. 11. § (1) bekezdésében előírt tilalmat. Az alperes a vizsgálatot több ízben kiterjesztette. A vizsgálók vizsgálati jelentésüket 2020. március 13. napján terjesztették a versenytanács elé, amelyben indítványozták, hogy a versenytanács állapítson meg jogsértést, és mások mellett a felperessel szemben szabjon ki bírságot.

[2] Az eljáró versenytanács a felperes cégmásolata, mint közhiteles nyilvántartás alapján észlelte, hogy a Nyíregyházi Járásbíróság határozat² számú határozatával, illetve a Nyíregyházi Törvényszék határozat¹ számú határozatával büntetőjogi intézkedés keretében a felperest illetően zár alá vételt rendelt el forint¹ forint összegben. A végzés 2019. ... napján emelkedett jogerőre, a bejegyzés a Cégközlönyben 2020. napján jelent meg.

[3] Az alperes 2020. napján kelt VJ/041-577/2017. számú végzésével a felperessel szemben forint2 forint összegű ideiglenes biztosítási intézkedést rendelt el a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29/A. § (1) és (2) bekezdéseire hivatkozva, mert azt állapította meg, hogy az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van.

[4] Végzésének indokolásában hivatkozott a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 324. § (1) és (3) bekezdéseire, és megállapította, hogy a felperes rendelkezési jogát – a zár alá vétellel –, a felperes utolsó hitelesen lezárt üzleti év nettó árbevételének 20%-át megközelítő összeg vonatkozásában a büntetőbírószak jogerősen felfüggesztette. Kiemelte, hogy a hivatkozott büntetőjogi jogintézmény akkor alkalmazható a Be. alapján, ha megalapozottan lehet tartani attól, hogy a vagyonekbevétele végrehajtását, illetve a polgári jogi igény kielégítését megghiúsítják. Kifejtette, hogy a Tptv. 78. §-a alapján esetlegesen kiszabandó bírság megfizetése a Ket. 29/A. § (1) bekezdése szerinti eljárás tárgyát képező kötelezettségnek minősül, továbbá, hogy a kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van, figyelemmel a zár alá vett összeg nagyságára, a zár alá vétel jogi természetére, azaz arra, hogy ezen összeg felett a vállalkozás rendelkezési joga felfüggesztésre került, a céltartalék hiányára, illetve mert a zár alá vétel vonatkozásában a büntetőbírószak is jogerősen arra a megállapításra jutott, hogy a felperessel szemben megalapozottan feltehető, hogy a vagyonekbevétele végrehajtását, illetve a polgári jogi igény kielégítését megghiúsítja. Végül megállapította, hogy a Tptv. 78. §-a szerint a vállalkozással szemben kiszabható bírság mértéke a 2018-as adatok alapján minimum forint2 forint, azonban a bírság összege ennél nagyobb is lehet, mert a bírság maximuma a vállalkozáscsoport határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének 10%-a lehet.

A kereseti kérelem és az alperesi védírat

[5] A felperes keresetében az alperesi végzés megsemmisítését kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperes végzése elkésztett, továbbá, hogy az hiányos. Azzal is érvelt, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének törvényi feltételei nem álltak fenn, illetve, hogy az alperes nem tett eleget indokolási kötelezettségének. Kiemelte, hogy az alperesnek a végzésben legalább valószínűsítínie kellett volna, hogy jogsértés történt, és ennek alapján legalább milyen összegű bírság várható.

[6] Az alperes védíratában a felperes keresetének elutasítását kérte, a végzés indokolásában foglaltak fenntartásával.

Az elsőfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bírószak – egyszerűsített perben meghozott – jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az alperes az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének alapjául a felperessel szemben elrendelt bünygyi zárlatot tekintette, amely végzés 2019. ... napján emelkedett jogerőre, az a cégnyilvántartásba 2020. napján került

bejegyzésre. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 22. §-ához fűzött Kommentár alapján arra a következtetésre jutott, hogy a jogalkotó a Céglőnyben történő közlést tekinti annak az időpontnak, amikor az adatok harmadik személyekkel szemben hatályosulnak. Hangsúlyozta, hogy a felperes nem adott elő olyan tény vagy körülményt, nem terjesztett elő olyan bizonyítékot, amely arra utalt volna, hogy az alperes a bűnügyi zárlat tényéről korábban tudomást szerzett volna. Erre figyelemmel a Ket. 29/A. § (1) bekezdése szerinti 5 napos határidő 2020. napján járt le, így az alperes jogszerűen rendelkezett ezen a napon az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendeléséről.

[8] Megállapította, hogy az alperes a tényállást a végzés meghozatalához szükséges mértékben feltárta. Kiemelte, hogy a Ket. 50. § (5) bekezdése szerint a közigazgatási hatóság felhasználhat minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas, így a felperes által hivatkozottakkal ellentétben az alperes jogszerűen használta fel a büntetőbíróság megállapításait a tényállás tisztázása során. Emellett a végzés indokolásából megállapítható, hogy mely körülmények alapján, miért tartotta indokoltnak az alperes az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelését.

[9] A Ket. 29/A. §-ával kapcsolatban kifejtette, hogy az az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelése tekintetében a későbbi teljesítés veszélyének fennálltát írja elő, mint jogszabályi követelményt. A Ket. 29/A. §-ához fűzött Kommentár ugyan kiemeli, hogy ilyen lehet, ha az ügyfél az eljárás elhúzására vagy meghíúsulására törekszik, azonban ez a felsorolás nem taxatív. Rámutatott, hogy az alperesnek nem kell kétséget kizáró módon bizonyítania, csupán valószínűsítanie kell a veszélyt, amit az is alátámaszt, hogy 5 napos határidőn belül kell döntenie.

[10] Kiemelte, hogy a cégnyilvántartás adatainak felhasználásával a hatóság eleget tett a valószínűsítési kötelezettségének, az elrendelt bűnügyi zárlat nagyságrendje alkalmas annak valószínűsítésére, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyben van. Kitért arra is, hogy a felperes vonatkozásában a lezárt üzleti év nettó árbevételének 20%-át megközelítő összeg került bűnügyi zárlat alá, megszüntetve ezzel az ezen összeg feletti rendelkezési jogot, ezért az alperes helytállón jutott arra a következtetésre, hogy a folyamatban lévő versenyfelügyeleti eljárás során kiszabandó bírság teljesítése a felperes részéről veszélybe kerülhet. Emellett helyesen utalt az alperes arra is, hogy a felperes céltartalékot nem képzett. Az alperesnek nincs olyan kötelezettsége, hogy a bírság várható összegét igazolja, végzésében megjelölte, hogy legalább milyen összegű bírság kiszabása várható. Ahhoz képest a felperes vonatkozásában elrendelt ideiglenes biztosítási intézkedés összege arányosnak tekinthető, az ugyanis kisebb mértékű. Utalt végül arra, hogy a vállalkozáscsoporthoz tartozást, mint a bírság kiszabásánál figyelembe vehető szempontot az alperes végzésében feltűntette, erre tekintettel azonban nem tartotta indokoltnak magasabb összegű ideiglenes biztosítási intézkedés alkalmazását, az indoklási kötelezettségének e körben tehát teljeskörűen eleget tett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte, annak keretében az alperesi végzés megsemmisítését, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperesi végzés megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését. Azt állította, hogy az elsőfokú ítélet sérti a Ket. 1. § (3) bekezdését, 29/A. § (1) bekezdését, 50. § (1) bekezdését, továbbá a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdését, 85. § (5) bekezdését, és a Kp. 84. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) bekezdését.

[12] Azt állította, hogy az alperes végzése elkésett. E körben kifejtette, hogy a zár alá vétel elrendeléséről szóló büntetőbíróági végzés 2019. ... napján jogerőre emelkedett, vagyis a Ket. 29/A. § (1) bekezdése alapján a körülmény ezen a napon merült fel. Erre figyelemmel az alperes a végzését legkésőbb 2019. napján hozhatta volna meg. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellentétes a jogszabály szövegével, a Ket. 29/A. § (1) bekezdése ugyanis nem tudomásszerzést említ, hanem a körülmény felmerülésétől számítja az irányadó határidőt. Az számít tehát, hogy az adott körülmény mikor keletkezett, és nem az, hogy arról a hatóság mikor szerzett tudomást. Az elsőfokú bíróság Ctv. 22. § (3) bekezdéséhez fűzött Kommentárra történt hivatkozása nem releváns, tekintettel arra, hogy ezen rendelkezés azt szabályozza, hogy egy gazdasági társaság mikortól hivatkozhat harmadik személyekkel szemben a cégnyilvántartásban közzéteendő tényekre. A perbeli esetben a jogi tényre azonban nem a felperes, hanem az alperes, vagyis harmadik személy akar hivatkozni. Kiemelte azt is, hogy a bűnügyi zárlat cégnyilvántartásban való bejegyzése deklaratív hatályú, a jogi tény tehát más, egy azt megelőző, a perbeli esetben a büntetőbíróági végzésének jogerőre emelkedésével keletkezett. A magyar jogalkotás és jogi terminológia ismeri a tudomásszerzés fogalmát, ezért amennyiben a jogalkotó a Ket. 29/A. § (1) bekezdése szerinti határidőt a tudomásszerzéstől kívánta volna számítani, abban az esetben ezt a fordulatot használta volna. Kiemelte, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés célja egy közérdeket fenyegető kár megelőzése, az elrendelésre nyitva álló határidő éppen ezért ilyen rövid, és ezért elegendő a valószínűsítés. A perbeli helyzet a bizonyíték arra, hogy a körülmény felmerülése és az arról való tudomásszerzés közötti időszak releváns az ügy érdemében is, mert a felperes vagyonának egy része feletti rendelkezési jog megszűnése óta eltelt 9 hónap alatt bebizonyosodott, hogy a zár alá vétel nem jelent kockázatot az eredményes működés szempontjából. Az 5 napos határidőből érvelése szerint arra a jogalkotói célra lehet következtetni, hogy az intézkedés prevenciós jellegű, és arra ad lehetőséget, hogy egy folyamatot annak kezdetén állítson meg, még akkor, amikor csak minimális hatást fejthetett ki. Álláspontja szerint az 5 napos határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, az alperes pedig sikerrel nem mentheti ki magát.

[13] A felperes arra is hivatkozott, hogy az alperes végzése eljárásjogilag pontatlan és hiányos. E körben egyrészt azzal érvelt, hogy a Ket. 29/A. § (1) bekezdése szerint a hatóság a pénzkövetelés biztosítását vagy meghatározott dolog zárlatát rendelheti el ideiglenes biztosítási intézkedésként. Ezzel szemben az alperes végzése csak az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendeléséről rendelkezik, azt azonban elmulasztotta megjelölni, hogy pénzkövetelés biztosításával vagy meghatározott dolog zárlatával kívánja az ideiglenes biztosítási intézkedést elrendelni. Az elsőfokú bíróság ítélete továbbá e körben a felek érveit nem ütköztette, nem mérlegelte és a mérlegelésből levezethető jogi döntési folyamat sem állapítható meg az ítéletből.

[14] Felülvizsgálati kérelmében azt is állította, hogy az alperesi végzés és az elsőfokú bíróság ítélete érdemben megalapozatlan, egyrészt azért, mert a kötelezettség későbbi teljesítésének veszélye nem került igazolásra. E körben kifejtette, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének törvényi feltételét nem lehet általános jelleggel, az eljárásban kiszabható bírság veszélyéből levezetni. Ezzel szemben ezen intézkedésre a vállalkozás rosszhiszemű, vagyonkimentő magatartása szolgálhat alapul, amit alátámaszt a 2008-as Ket. novella indokolása is, amivel azonos tartalmú szabályozást tartalmaz az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) is. A Ket. rendelkezésein kívül esik az a körülmény, hogy a felperes vagyónak egy része fölött egy másik eljárásban a rendelkezés jogát átmenetileg korlátozták. Kiemelte, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés jogszerű elrendeléséhez valamilyen rosszhiszemű felperesi magatartás szükséges. Az alperesi, illetőleg a bírósági megközelítés elfogadása súlyosan sértené a vállalkozáshoz, magánvagyonhoz és tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogait, hiszen így a hatóság tulajdonképpen az eljárás lefolytatása előtt, a jogsértés bizonyítása nélkül, akár még a végül kiszabandó bírság összegét is meghaladóan, érdemi vizsgálat nélkül (tekintve, hogy az 5 nap erre objektíve nem biztosít lehetőség) alkalmazhatna olyan szankcióval felérő intézkedést, amely ellehetetleníti a cég működését akkor is, ha az mindenben eleget tesz az eljárási kötelezettségeinek. Az intézkedés tehát nem alkalmazható önmagában akkor, ha az eljárás alá vont vagyona nem fedezi az esetleges bírság várható összegét, vagy ha a bírság kielégítési alapjának egy részét a felperes magatartásától független körülmények miatt egy másik eljárásban részben elvonják. Hangsúlyozta, hogy fedezetelvonó, illetve a későbbi bírság megfizetése megghiúsítására irányuló magatartás a perbeli eljárásban nem merült fel, a felperes az egész eljárás során kifejezetten együttműködő magatartást tanúsított. Kifogásolta, hogy az ítélet sommásan annyit állapított meg, hogy az intézkedés elrendeléséhez nincs szükség fedezetelvonó magatartásra, hanem azt a későbbi teljesítés egyéb okból fennálló veszélyeztetése is megalapozhatja. Kiemelte, hogy még ebben az esetben is ténybeli előadást kellett volna tennie az alperesnek arról, hogy milyen okból vált veszélyeztetettebbé a bírság behajtása a konkrét vagyonelemre elrendelt bünyügyi zárlattól, miért vált szükségessé a számlák zárolása, ráadásul úgy, hogy a bünyügyi zárlattól 9 hónap telt el, amely alatt sem a vagyont, sem a számlaforgalmat illetően nem történt olyan esemény, amely alapján a bírság behajtása veszélybe került volna. Érvelése szerint a bünyügyi zárlat tekintetben nem lehet releváns tény, hiszen annak hatását az alperes már nem tudja semlegesíteni, vagyis nem tudja megelőzni a hitelezői kielégítési sorrendben.

[15] Álláspontja szerint a rövid határidőre tekintettel a hatóságtól legalább az elvárt, hogy objektív tényekre alapítva valószínűsítse a kielégítés veszélyét. A teljesítés veszélyeztetettségének megállapításához a kötelezett személyében, kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyaiban rejlő összes körülményt értékelni kell, mindehhez a kötelezett vagyoni helyzetének hozzávetőleges felmérése szükséges, amit össze kell vetni a hatóság által érvényesíteni kívánt későbbi kötelezettséggel. Az alperes azonban e kötelezettségének végzésében nem tett eleget. Az a tény, hogy egy teljesen más tárgyú és természetű eljárásban, az alperesi eljárástól különböző jogalapban és összegben, esetlegesen fennálló kötelezettség vonatkozásában a büntetőbíróság a zár alá vétel feltételeinek fennállását állapította meg, az alperesi végzés meghozatalát közel egy évvel megelőzően, nem jelenti azt, hogy e körülmények a perbeli eljárás során is fennállnának. Utalt a BH2001.24 számú eseti döntésre. Hangsúlyozta, hogy az alperesnek a saját maga által feltárt tényállásból kellett volna a törvényi feltételek teljesülését megállapítania. Rámutatott, hogy a keresetében nem azt vitatta, hogy a büntetőbíróság döntése bizonyítékként ne lenne felhasználható, hanem azt, hogy az alperes a döntését kizárólag a büntetőbíróság döntésére alapította. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem reagált arra a felvetésre, hogy a büntetőbíróság döntése más ténybeli

alapokon nyugodott, továbbá, hogy egyébként a zár alá vételről szóló döntések érdemben semmilyen indokolást nem tartalmaztak, az alperest tehát nem győzhette meg a büntetőbíróság érvelése, hanem abból mechanikusan vont le egy teljesen alaptalan következtetést.

[16] Állította, hogy az alperes a releváns tények feltárását elmulasztotta, álláspontja szerint ugyanis meg kellett volna vizsgálni, hogy a vállalkozásnak a zár alá vett vagyontárgyakon túl van-e más vagyona, ha igen, mekkora, amely még mindig fedezetet biztosíthat egy esetleges bírságra. Figyelemmel kellett volna továbbá arra is lenni, hogy a Tpvt. értelmében az egész vállalkozáscsoport bármely tagja mögöttes felelős lehet, ami a büntetőjogban nem ismert rendelkezés, márpedig az alperes tisztában volt azzal, hogy a vállalkozáscsoportnak vannak jóval tőkeerősebb és vagyonosabb tagjai is. Sérelmezte továbbá, hogy indokolás nélkül maradt az a bírósági megállapítás, miszerint az alperesi végzés meghozatalakor előreláthatóan alkalmazásra kerülő bírság összegéből alappal lehetett az eredményes végrehajtás megghiúsulására következtetni. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a felperes érveit, hanem mindösszesen a bírság maximum összegéből indult ki. Ahhoz azonban, hogy a kifizetés megghiúsulásának veszélye levezethető legyen, ismerni kell a felperes vagyoni helyzetét, amit az alperes nem tárt fel. Állítása szerint megalapozatlan az a bírósági megállapítás, amely szerint azért, mert a zár alá vett összeg a felperes lezárt árbevételeinek 20%-át megközelítette, az alperes igazolta, hogy a bírság teljesítése veszélybe kerülhet.

[17] A céltartalék hiányát kifogásoló ítéleti megállapítással kapcsolatban kifejtette, hogy a végzés meghozataláig a felperesnek nem volt tudomása arról, hogy a versenyfelügyeleti eljárás során bírság kiszabására kerülhet sor, így nem egyértelmű, hogy mire kellett volna céltartalékot képeznie. Emellett a céltartalék képzésének eseteit és összegeit jogszabály és az azon alapuló könyvviteli sztenderdek határozzák meg.

[18] Azt is állította, hogy az intézkedés alá vont összeg megalapozatlan, illetve aránytalan. Kifejtette, hogy az alperesi végzésnek legalább valószínűsítienie kellett volna, hogy az eljárásban jogsértés történt, továbbá, hogy ennek alapján legalább milyen összegű bírság várható. Önmagában az, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban általánosságban lehetőség van bírság kiszabására, elégtelen indokolás, az pedig elfogadhatatlan, hogy az elsőfokú bíróság az ideiglenes intézkedés arányosságát azon az alapon állapította meg, hogy a zár alá vett összeg kisebb mértékű, mint a csoportszinten kiszabható bírság. Az arányosságnak ugyanis az ideiglenes intézkedés mértéke és a várhatóan kiszabásra kerülő bírság mértéke között kell fennállnia. Az alperes továbbá semmilyen indokot, illetve számítást nem adott elő arra vonatkozóan, hogy a perbeli esetben miért várható a felperesre a maximális bírság kiszabása.

[19] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályban tartását kérte.

[20] Kiemelte, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének alapjául a felperessel szemben elrendelt büntügyi zárlatot tekintette. A büntügyi zárlat elrendeléséről szóló végzés 2019. ... napján emelkedett jogerőre, annak ténye 2020. napján került bejegyzésre a cégnyilvántartásba. A jogalkotó a cégnyilvántartás közhitelességéhez a cégnyilvántartásban szereplő, és a Cégléltárban közzétett adatban bízva, ellenérték fejében jogot szerző fél jóhiszeműségének vélelmét köti, figyelemmel a Ctv. 22. §-ához fűzött Kommentárban foglaltakra. Rámutatott, hogy nem elég az adat bejegyzésének ténye, hanem

szükséges az adat közzététele is, vagyis harmadik személyekkel szembeni hatályossága is ahhoz, hogy a vélelemre vonatkozó szabály alkalmazásra kerüljön. A bejegyzett adat harmadik személyekkel szembeni hatályossá válásának időpontját pedig a közzététel napja határozza meg főszabályként. Utalt a jogalkotói szándékra, amely szerint a jogalkotó abból a feltételezésből indult ki, hogy kívülállóknak csak ezt követően van lehetőségük a megismerésre. E feltételezéssel szemben pedig a céget terheli annak bizonyítása, hogy a kérdéses adatot, a cégiratot az adott harmadik személy már a közzétételt megelőzően ismerte, ilyen bizonyításra azonban perbeli eljárás alatt nem került sor. Minderre figyelemmel a bűnügyi zárlat tényének cégnyilvántartásban való feltüntetésének van jelentősége, nem pedig a bűnügyi zárlatról rendelkező végzés jogerőre emelkedése időpontjának.

[21] A felperesi érveléssel szemben állította, hogy végzése nem pontatlan és nem hiányos, továbbá, hogy az elsőfokú bíróság figyelembe vette a felperes által előadottakat, tekintve, hogy a keresetében felhozott érvek mentén vizsgálta az alperesi végzést, részletezve az egyes felperesi kifogásokat, és megindokolva kellő alapossággal és részletességgel ítéletét. E körben hivatkozott a Kúria Kfv.II.37.646/2015/14. számú ítéletére.

[22] Kifejtette, hogy az alperesi végzés rendelkező részéből egyértelműen megállapítható, hogy alperes forint2 forint pénzüsszeg biztosításával rendelt el ideiglenes biztosítási intézkedést, ugyanis a végzés a felperesi vagyontárgyak felsorolásával azok zárlatáról nem rendelkezett.

[23] Hangsúlyozta, hogy az intézkedés alá vont összeg állítólagos megalapozatlansága, aránytalansága vonatkozásában az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy alperesnek a biztosítási intézkedés összegszerűsége vonatkozásában a bíróság várható összegét nem kell igazolnia a biztosítási intézkedés elrendeléséről szóló végzésben, azonban ennek ellenére végzésében megjelenítette, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés összegét milyen összegű bírság alapul vételével határozta meg. Utalt arra is, hogy ennél magasabb összegű bírság is valószínűsíthető, tekintettel a vállalkozáscsoport szintű bírságolás tényére. Ennek alapján egyértelműen megállapítható végzéséből, hogy legalább milyen összegű bírság kiszabása várható, amely mértékű bírsághoz képest az elrendelt ideiglenes biztosítási intézkedés összege arányosnak tekinthető, hiszen az kisebb mértékű.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint érdemben alapos.

[25] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.

[26] Az ideiglenes biztosítási intézkedést a Ket. 2008. évi módosítása vezette be. A jogintézmény lehetőséget ad a hatóság részére arra, hogy amennyiben arra a megállapításra jut, hogy az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van, még az

érdemi határozat meghozatala előtt tulajdont korlátozó intézkedéseket tehet. A jogalkotó a hatóság részére rövid határidőt biztosít az intézkedés megtételére, erre figyelemmel a hatóságnak nyilvánvalóan nincs lehetősége az érdemi határozat meghozatalához szükséges mélységben és mértékben a tényállás teljeskörű feltárására, azonban – éppen a jogintézmény érdemi döntés meghozatala előtti, tulajdont korlátozó jellegére – a hatóságnak a Ket. 1. § (3) bekezdésében foglaltak fokozott szem előtt tartásával kell eljárnia.

[27] A felperes keresetében vitatta, hogy az alperes végzését elkésztetten hozta meg: míg a felperes azt állította, hogy az alperes intézkedési lehetőségének kezdő napja a büntügyi zárlatot elrendelő büntetőbírószági végzés jogerőre emelkedése (2019. ...), addig az alperes szerint a büntügyi zárlat tényének 2020. napján történt cégnyilvántartási bejegyzése.

[28] A Ket. 29/A. § (1) bekezdése szerint a hatóság az ideiglenes biztosítási intézkedést az erre okot adó körülmények felmerülésétől számított öt napon belül rendelheti el.

[29] A Ket. 29/A. § (1) bekezdése az intézkedés elrendelésére okot adó körülmények felmerülését tekinti a hatóság intézkedési lehetősége kezdő napjának. A Kúria e rendelkezés értelmezésekor szem előtt tartotta, hogy jogalkalmazóként nem támaszthat olyan követelményeket, amelyek kiüresítik, vagy ellehetetlenítik az adott jogintézmény alkalmazását, illetve nem is fogalmazhat meg olyan követelményeket, amelyet nem csak a jelen per alperese, de más, e jogintézményt alkalmazó hatóság sem tud reálisan teljesíteni. Az intézkedésre okot adó körülmény felmerülésének időpontja minden ügyben önállóan, esetről esetre vizsgálendő.

[30] A Kúria álláspontja szerint a jogszabályi rendelkezés szerinti ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének szempontjából nem tekinthető elegendőnek az adott körülmény pusztá felmerülése, hanem szükséges az adott körülmény hatóság előtti (hatósági eljárásban való) felmerülése. Erre figyelemmel pedig a perbeli esetben a Ket. 29/A. §-a szerinti határidő megindulásaként a büntügyi zárlat tényének Céglőnyben való közzététele fogadható el, ekkor merült fel ugyanis az alperes előtt az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének alapjául tekinthető körülmény, vagyis a büntügyi zárlat elrendelése. A Kúria hangsúlyozza, hogy az alperes eljárásával a felperes, mint gazdasági társaság érintett, a felperessel, mint gazdasági társaság ügyféllel kapcsolatos tények, adatok a Céglőnyben, mint közhiteles nyilvántartásban jelennek meg. Az alperes a releváns körülmény (büntügyi zárlat) Céglőnyben való közzétételekor került abba a helyzetbe, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés szempontjából releváns körülményt megismerje, és az annak folytán szükségesnek vélt intézkedések megtételét kezdeményezze. Az alperestől jelen ügyben reálisan nem volt elvárható, hogy a büntügyi zárlat elrendeléséről szóló végzés jogerőre emelkedésének időpontját figyelemmel kísérje, ezen büntetőbírószági hatáskörbe tartozó végzésről, annak meghozataláról nem is bír tudomással, hivatalos értesítés hiányában nem is bírhat tudomással.

[31] Itt kell megjegyezni, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendeléséről szóló végzés elleni közigazgatási perben a felperesnek lehetősége van arra, hogy ellenbizonyítással éljen és igazolja, hogy a hatóság korábban ismerte, vagy gondos eljárás mellett ismernie kellett volna, az adott körülményt, amelyet a teljesítés veszélyeztetése körében értékelt. A felperes jelen ügyben nem bizonyította, hogy az alperes a Céglőnyben való közzétételt megelőzően szerzett volna tudomást a büntügyi zárlat elrendeléséről.

[32] A fentiek tükrében az alperestől diligens eljárás keretében az volt elvárható, hogy a számára releváns körülmény cégnyilvántartási közzétételét figyelje.

[33] A felperes vitatta a végzés hiányos voltát, mind a végzés rendelkező része, mind annak indokolása körében. A végzés rendelkező része tekintetében azt kifogásolta, hogy az alperes mindösszesen az ideiglenes biztosítási intézkedést rendelte el, és elmulasztotta megjelölni, hogy azt pénzkövetelés biztosításával, avagy meghatározott dolog zárlatával érvényesíti. Az alperes e körben arra hivatkozott, hogy a végzés rendelkező része egyértelműen tartalmazza, hogy az alperes forint2 forint pénzösszeg biztosításával rendelt el ideiglenes biztosítási intézkedést, a végzés a felperesi vagyontárgyak felsorolásával azok zárlatáról nem rendelkezett.

[34] A Ket. 29/A. § (1) bekezdése szerint a hatóság pénzkövetelés biztosítását vagy meghatározott dolog zárlatát rendelheti el ideiglenes biztosítási intézkedésként. Ebből következően a hatóság döntése kétféle lehet a Ket. 29/A. §-a szerint: pénzkövetelés biztosítása vagy dolog zárlata. A végzés rendelkező részéből pedig egyértelműen megállapíthatónak kell lennie, hogy az alperes melyik típusú ideiglenes biztosítási intézkedést rendelte el, mert az ideiglenes biztosítási intézkedés mindösszesen az ez alatt hozható két típusú döntés (pénzkövetelés biztosítása vagy meghatározott dolog zárlata) összefoglaló elnevezése, amely azonban önállóan végrehajtható, kikényszeríthető tartalommal nem bír.

[35] Megállapítható, hogy az alperesi végzés rendelkező része a felperessel szemben „forint2 forint összegű ideiglenes biztosítási intézkedést” rendelt el. Az alperes állításával szemben a végzésből nem állapítható meg, hogy az alperes forint2 forint pénzösszeg biztosításával rendelt el ideiglenes biztosítási intézkedést, mert ezt a végzés rendelkező része nem tartalmazza. Önmagában abból, hogy a végzés a felperesi vagyontárgyak felsorolásával azok zárlatáról nem rendelkezett, nem állapítható meg, hogy a felperessel szemben az alperes pénzkövetelés biztosítását rendelte el, ez továbbá semmiképpen nem lehet találgatás tárgya, miután ez egy, a tulajdonhoz való alapjogot súlyosan korlátozó intézkedés, annak a végzés rendelkező részéből egyértelműen kell megállapíthatónak lennie. Minderre tekintettel a felperes alaposan állította felülvizsgálati kérelmében, hogy az alperes végzésének rendelkező része sérti a Ket. 29/A. § (1) bekezdését, az annak jogszerűségét megállapító elsőfokú ítélet pedig jogsértő.

[36] A végzés indokolásának hiányosságával kapcsolatban a felperes elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésére az ügyfél rosszhiszemű, vagyonkimentő magatartása szolgálhat alapul, amit a Ket. novella indokolása és az Ákr. is alátámaszt. A Kúria rámutat arra, hogy a Ket. 29/A. § (1) bekezdése szerint az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének feltétele az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítésének veszélye. Az intézkedés alkalmazása ennél fogva nem függ a felperes szubjektív magatartásától, rosszhiszemű vagy jóhiszemű eljárásától. Erre figyelemmel a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az intézkedés elrendeléséhez valamilyen rosszhiszemű felperesi magatartás kellett volna, ilyen követelményt ugyanis a Ket. 29/A. §-a nem tartalmaz. Az ideiglenes biztosítási intézkedést bevezető Ket. novella indokolása valóban tartalmaz ilyen előírást, azonban az indokolás a releváns jogszabályi rendelkezést további, abban nem szereplő előírással nem bővítheti. Az eljárás során továbbá az utóbb hatályba lépett, és ekként

a perbeli eljárásban nem alkalmazandó Ákr. rendelkezései nem relevánsak a Ket. alkalmazásának szempontjából.

[37] A felperes azt is állította, hogy a kötelezettség későbbi teljesítésének veszélye nem került igazolásra. Az alperes végzéséből az állapítható meg, hogy az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésekor az alperes a kötelezettség későbbi teljesítésének veszélyeztetettségét a zár alá vett összeg nagysága, a zár alá vétel jogi természete, a céltartalék hiánya alapján látta megállapíthatónak, továbbá mert a büntetőbíróság arra a megállapításra jutott, hogy megalapozottan feltehető, hogy az eljárás alá vont a vagyoneklobzás végrehajtását, illetve a polgári jogi igény kielégítését megghiúsítja. Mindebből az állapítható meg, hogy az alperes az ideiglenes intézkedés elrendelésekor ténylegesen a bűnügyi zárlatot elrendelő bírósági végzésre, azon kívül a céltartalék hiányára volt figyelemmel. A felülvizsgálati kérelemre tekintettel a Kúriának e körben abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy önmagában e két szempont elegendő alappal szolgált-e a perbeli esetben az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendeléséhez.

[38] A Kúria rámutat arra, hogy a büntetőbíróság végzése alapján alappal merült fel az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének lehetősége, azonban ezen körülmény, további vizsgálódás, értékelés nélkül önmagában nem képezhetette jelen ügyben az intézkedés jogalapját. Az alperesnek a Ket. 29/A. §-a szerinti intézkedés elrendeléséhez azt kell valószínűsítienie (figyelemmel a rendkívül rövid törvényi határidőre), hogy az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése, a perbeli esetben a versenyfelügyeleti eljárás során kiszabható bírság megfizetése veszélyben van. A kötelezettség későbbi teljesítésének veszélye azonban nem állapítható meg kizárólag azon az alapon, hogy a büntetőbíróság a felperes négy darab ingatlanát zár alá vette, több mint forint3 forint erejéig. Az alperesnek ezen körülményen túlmenően azt kellett volna az intézkedés meghozatalát megelőzően igazolnia, hogy ezen körülmény folytán a bírság későbbi megfizetése veszélyeztetetté vált. Ilyen értékelést azonban az alperes nem végzett, ilyen összefüggést nem mutatott be, végzése ezen okból súlyosan jogsértő. A felperes helyesen hivatkozott e körben arra, hogy az alperes nem támasztotta alá semmilyen objektív körülménnyel, hogy a kielégítés veszélye megalapozottan feltehető, valószínűsíthető. Az alperes ezzel összefüggésben elmulasztotta a felperes személyében, gazdasági és vagyoni viszonyaiban rejlő körülmények feltárását, vizsgálatát és értékelését. Alaposan érvelt azzal is a felperes, hogy önmagában az, hogy egy más tárgyú és természetű eljárásban, a perbeli jogalaptól eltérő jogalapon és összegben esetlegesen fennálló kötelezettség vonatkozásában a büntetőbíróság megállapította a zár alá vétel feltételeinek fennállását, az alperesi végzés meghozatalát közel egy évvel (9 hónap) megelőzően, nem jelenti azt, hogy az alperes a Ket. 29/A. §-a szerinti intézkedése automatikusan megalapozott. E tekintetben helyesen utalt a felperes a BH2001. 24. számú eseti döntésre is, amely szerint az általánosságban jelzett, más perekből szerzett „hivatalos tudomás” az intézkedés megalapozására nem alkalmas. Ezen eseti döntés ugyan nem a Ket., hanem a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény értelmezése körében született, azonban az értelmezendő jogszabályi szöveg megegyezik a perben releváns jogszabályi szöveggel. A felperes alappal hivatkozott tehát arra, hogy az alperes végzése sérti a Ket. 29/A. §-át, továbbá a tényállás-tisztázási kötelezettséget előíró Ket. 50. § (1) bekezdését, az alperesi végzés jogszabályszerűségét megállapító ítélet pedig jogsértő.

[39] Megjegyzi a Kúria, hogy az alperes jogszabálysértő módon annak sem tulajdonított jelentőséget, hogy a büntetőbíróság felperesi ingatlanok zár alá vételét rendelte el, és nem felperesi számlák zárolását. Ezen körülmény pedig további indokolást tett volna szükségessé

a körben, hogy ingatlanok zár alá vétele esetén mi az a körülmény, ami az esetleges bírság későbbi megfizetését veszélyeztetettebbé tette ahhoz képest, mint az ingatlanok zárolása előtt volt.

[40] A Kúria hangsúlyozza továbbá, hogy a bűnügyi zárlat, mint körülmény felmerülése és annak Céggközlönyben való közzététele, így az alperes számára való megismerhetősége között a perbeli esetben 9 hónap telt el. E körben pedig a felperes alappal hivatkozott arra, hogy ez az időszak releváns az ügy érdemében is, az alperesnek ugyanis vizsgálnia kellett volna a zár alá vétel és annak hatóság előtti megjelenése között eltelt idő alatt történeteket, és azt végzésének meghozatalakor értékelnie kellett volna abban a körben, hogy az ideiglenes biztosítás intézkedés elrendelésének törvényi feltételei továbbra is fennállnak-e. Vizsgálni és értékelni kellett volna, hogy az eljárás tárgyát képező kötelezettség teljesítése veszélyben van-e a bűnügyi zárlatról rendelkező végzés jogerőre emelkedése és annak Céggközlönyben való közzététele közötti időszakban történetekre is figyelemmel, az ezen időszakban történetek alátámasztják-e, hogy a felperes a bírság esetleges kiszabása esetén azt nem fogja tudni teljesíteni. Az alperes azonban ezen indokolással is adós maradt. Végül arra is utal a Kúria, hogy a büntetőbírói végzések nem tartalmazznak részletes indokolást arról, hogy milyen okok, körülmények alapján tehető fel megalapozottan, hogy a felperes (eljárás alá vont) a vagyonek kobzása végrehajtását, illetve a polgári jogi igény kielégítését megghiúsítja, így az alperes lényeges körülményeket nem is ismerhetett meg e végzés alapján.

[41] Az alperes végzésének indokolásában a céltartalék hiányára is hivatkozott. Ezen alperesi érv azonban mindösszesen általánosságban, további indokolás nélkül, a céltartalék képzésének kötelezettségét előíró jogi norma megjelölése nélkül szerepel az alperesi végzésben. Az alperes mindösszesen utalt a céltartalék hiányára, ezen sommás megállapítás azonban az intézkedés jogalapja fennállásának vizsgálata során nem volt érdemben figyelembe vehető és vizsgálható.

[42] Az alperes tehát végzését mechanikusan, a releváns körülmények vizsgálata, értékelése nélkül hozta meg, mindösszesen a büntetőbírói végzésére és egy érdemi érvelést nélkülöző ténymegállapításra (céltartalék) alapítva döntését. Ugyanakkor az alperes figyelmen kívül hagyta azt, hogy a büntetőbírói és az alperes eljárása között 9 hónap telt el, a büntetőbírói ingatlanokra vonatkozóan rendelt el zár alá vételt, a felperes további vagyoni helyzete feltáratlan maradt. Ezen eljárás és végzés a tényfeltárás és az érdemi indokolás hiányára tekintettel súlyosan jogsértő.

[43] A felperes felülvizsgálati kérelmében az ideiglenes intézkedés alá vont pénzüsszeg aránytalanságára is hivatkozott, érvelése szerint önmagában a bírságmaximum figyelembe vétele nem elégséges. A Ket. 29/A. § (1) bekezdése alapján a hatóságnak rendkívül rövid idő áll rendelkezésére az ideiglenes biztosítási intézkedés meghozatalára, amely idő alatt az eset valamennyi releváns körülményére és az adott ügy tárgyi súlyára tekintettel kell döntését meghoznia. Ezen rövid határidőre tekintettel a Kúria nem tartja jogszabálysértőnek, hogy az alperes a perbeli esetben az ideiglenes biztosítási intézkedés megtételekor a felperessel szemben kiszabható bírság maximumát vette figyelembe.

[44] Az ideiglenes biztosítási intézkedés indokolása körében a Kúria a fentiekén túlmenően rámutat arra, hogy a perbeli versenyfelügyeleti eljárás a rendelkezésre álló iratok

tanúsága szerint 2017. napján indult. A versenyfelügyeleti eljárás ügyintézési határideje hat hónap, amely két ízben meghosszabbítható [a Tpvt. 63. § (2) bekezdés b) pontja és a (5) bekezdés b) pontja szerint]. A perbeli esetben alappal merül fel a kétely a körben, hogy a versenyfelügyeleti eljárás során bírság kiszabására sor kerülhet-e egyáltalán, figyelemmel arra, hogy az alperes az érdemi döntés meghozatalára rendelkezésre álló eljárási határidőt látszólag túlhaladta. E körben a Kúria emlékeztet a Kf.II.37.959/2018/14. számú ítéletében, az Alkotmánybíróság 17/2019. (V. 30.) AB határozatában, 5/2017. (III. 10.) AB határozatában és 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában foglaltakra is. Mivel az alperes tudomással bír saját eljárásának egyes eljárási cselekményeiről, ennek következtében az eljárási határidő alakulásáról, annak esetleges túllépéséről, ezért akkor, amikor az eljárás megindulását követően két és fél év elteltével ideiglenes biztosítási intézkedést rendel el, hivatalból vizsgálnia kell, továbbá döntésében számot kell adnia arról, hogy az eljárás során lesz-e jogi lehetősége arra, hogy a felperessel szemben bírságot szabjon ki. Az alperesnek tehát a tisztességes eljáráshoz való jogra figyelemmel ilyen esetben legalább valószínűsíteni kell azt, hogy a bírság kiszabására az intézkedési lehetősége fennáll, különös tekintettel az ideiglenes biztosítási intézkedés tulajdont korlátozó jellegére.

[45] A Kúria nyomatékosan mutat rá arra, hogy semmiféle hatósági eljárásnak, eljárási cselekménynek nem lehet célja egy gazdasági társaság működésének ellehetetlenítése, ezért különösen indokolt, hogy a hatóság körültekintően járjon el, a tulajdonkorlátozást eredményező intézkedésének jogalapját és mértékét illetően kellően indokolt határozatot hozzon.

[46] A fentiekben kifejtettekre figyelemmel a Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján a jogerős ítéletet megváltoztatta és az alperes végzését megsemmisítette. A Kúria nem rendelt el új eljárást, figyelemmel arra, hogy a Ket. 29/A. §-a szerinti határidő a bünygyi zárlatot elrendelő végzés tekintetében eltelt.

A döntés elvi tartalma

[47] *Az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésére okot adó körülmények hatóság előtti felmerülése tekinthető az intézkedés meghozatalára nyitva álló határidő kezdő napjának.*

[48] *Az ideiglenes biztosítási intézkedést elrendelő végzés rendelkező részéből egyértelműen ki kell derülnie, hogy az alperes milyen típusú ideiglenes biztosítási intézkedést rendelt el, mert az „ideiglenes biztosítási intézkedés”-ről való rendelkezés önállóan végrehajtható, kikényszeríthető tartalommal nem bír.*

[49] *Az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének feltétele az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítésének veszélye, annak elrendelése nem függ a felperes szubjektív magatartásától, rosszhiszemű vagy jóhiszemű eljárásától.*

[50] *A más eljárásban felmerült körülmény önmagában nem képezheti az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének alapját. Az érdemi döntésben kiszabható bírság*

teljesítése elmaradásának veszélyét a felperes személyében, kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyaiban rejlő körülményekkel kell alátámasztani.

[51] *Az intézkedés meghozatalára okot adó körülmény megtörténte és az alperes hatósági eljárásában való felmerülése között eltelt hosszabb időt az intézkedés elrendelésekor külön értékelni kell.*

[52] *Amennyiben az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésére azért kerül sor, mert az alperes a bírság későbbi megfizetésének veszélyét állapítja meg, vizsgálnia kell, hogy az eljárás során az eljárási határidők alakulása folytán lesz-e intézkedési lehetősége bírság kiszabására.*

Záró rész

[53] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 124. § (5) bekezdésére tekintettel tárgyaláson kívül bírálta el.

[54] A felperes elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének megtérítésére a Kúria az alperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte, a felperes által a költségjegyzékben felszámított költség összegének figyelembe vételével.

[55] A kereseti és a felülvizsgálati eljárási illetéket a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[56] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőség a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. május 5.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Bögös Fruzsina s.k. előadó bíró, Dr. Szilas Judit s.k. bíró